

A véradási kedv fokozása mobile health technológiával

DR. SPEER GÁBOR

A jól ismert szlogen szellemében – aki vért ad, életet ad! – készült el a Magyar Vöröskereszt új applikációja, mely többek között a véradóhelyekről ad folyamatos tájékoztatást. Erre az ingyenesen letölthető alkalmazásra hívja fel a figyelmet ez a közlemény.

A véradási donációs ráta a magas élet-színvonalú országokban 33,1 véradó 1000 lakosra vonatkoztatva, míg a közepes gazdasági fejlettségű országokban ez a szám csupán 11,7/1000, a szegény területeken pedig 4,6/1000.¹ Annak érdekében, hogy a véradási hajlandóságot minden térségben fokozzák, okostelefonra letölthető mobilalkalmazások léteznek, amelyekkel könnyen megkereshető hol adható vér.

A Magyar Vöröskereszt 1939 óta szervezi a véradásokat Magyarországon, 1993 óta pedig – együttműködésben az Országos Vérellátó Szolgálattal (OVSZ) – évente több mint 460 000 önkéntes véradót toboroz. A biztonságos vérellátás érdekében évente országosan több mint 500 000 egység vért kell biztosítani. Ennek elérésére a Magyar Vöröskereszt évente több mint 11 000, azaz havonta közel ezer véradást szervez. A megfelelő vér mennyiség biztosításához naponta mintegy 1800 véradót kell toborozni, hogy a biztonságos vérkészlet rendelkezésre álljon a műtétekhez, a baleseti sérültek ellátásához, illetve a vérkészítményekre, transzfúzióra szoruló betegek kezeléséhez.

Számos intézkedés történt a véradás népszerűsítése, a donációs aktivitás növelése, a vérkészlet megfelelő mennyiségének elérése érdekében. Ennek ellenére a rendelkezésre álló vérkészlet mennyisége nem mutat jelentősen növekvő

tendenciát. Feltehetően ezért döntöttek a Magyar Vöröskeresztnél úgy, hogy minél több fiatal vonnának be a véradásba, ehhez pedig a lehető legjobb platform egy mobilalkalmazás.

MIT TUD A VÉRADÁS ALKALMAZÁS?

A feltételezések szerint a véradástól való távolmaradás egyik legfontosabb oka az időhiány. A Véradás elnevezésű mobilalkalmazás segítségével jól lehet tájékozódni a Magyar Vöröskereszt által szervezett véradások időpontjáról és helyszínéről. Be lehet állítani, hogy a tartózkodási helyüktől milyen sugarú körben jelenítse meg a véradó helyszíneket, sőt egy adott időpontra is lehet keresni (amikor épp ráér a véradó), hogy akkor van-e, és hol van véradás. Az applikáció kiírja és térképen is megjeleníti az adott hónapban fellelhető véradási lehetőségeket, így könnyedén meg lehet találni a legmegfelelőbb véradó helyszínt, amit el lehet menteni a telefon naptárába is (1. és 2. ábra). A Véradás alkalmazás ingyenesen letölthető Android, IOS és Windows Phone operációs rendszerekre (Android: <https://play.google.com/store/apps/details?id=com.epam.blooddonation&hl=en>, Windows Phone:

DR. SPEER GÁBOR

PhD. Társalapító, Artmedus.
<http://artmedus.com>

479e-4a5b-a683-0f49c20adc86, IOS: <https://appsto.re/hu/Xb1g5.i>).

Az applikációval nemcsak fel lehet térképezni a véradási lehetőségeket, de a Tudástár nevű menü segítségével megtudható az is, hogy adhatunk-e vért. Emellett a legfrissebb, véradással kapcsolatos hírek is elérhetők az alkalmazásban, valamint a felhasználó a saját véradásával kapcsolatos információkat is tárolhatja és meg is tudja osztani a közösségi oldalakon.

01. ÁBRA ▶ Miután kiválasztotta a véradó a véradás helyszínét, számos funkció várja ezzel kapcsolatban

Magyar Vöröskereszt Székháza
Ez a helyszín jelenleg zárva van!

1051, Budapest Arany János utca 31
2015.05.28. 11:00 - 18:00
2015.06.25. 11:00 - 18:00

Útvonaltervezés
Emlékeztessen
Megosztom
Vért adtam itt

Forrás: <https://play.google.com/store/apps/details?id=com.epam.blooddonation&hl=en>

A hazai alkalmazás az Amerikai Vöröskereszt Blood Donor nevű alkalmazásának magyar megfelelője, az utóbbit eddig már 1 millióan töltötték le, és számos egyedi funkcióval is rendelkezik, így azt is meg lehet jelölni, hogy teljes vért adnánk-e, vagy pl. trombocitaferezisre mennénk. Ugyanakkor sem ez, sem a többi alkalmazás nem teszi lehetővé jelenleg a direkt kapcsolatfelvételt a donor és a véradóhely között. Erre próbál megoldást találni a még nem elérhető BLOODR elnevezésű alkalmazás.¹ A regisztrált donorokat a véradóhely az alkalmazás segítségével – többek között – akut helyzetben azonnal el tudja érni.

Egyetlen véradással három beteg lehet segíteni, mert a levett vérből plazma-

készítmények, vörösvérsejt- és trombotica-koncentrátum készülnek. A véradás a véradó egészségét is szolgálja, hiszen a kötelező tesztek elvégzése miatt nemcsak a vércsoportját ismerheti meg (az első véradó), de a szűrővizsgálat kiterjed a HIV, a hepatitisz B és C fertőzés, valamint a szifilisz kimutatására is.

PÉLDÁT MUTATNAK-E AZ EGÉSZSÉGÜGYI DOLGOZÓK?

Sokak szerint az egészségügyi szakdolgozóknak példát kell mutatniuk a laikus lakosság számára a véradási aktivitás terén. Különösen igaz ez azokra a dolgozókra, akik a mindennapi munkájuk során kapcsolatba kerülnek véradással vagy transfúziós terá-

02. ÁBRA ▶ Miután kiválasztotta a véradó a véradás helyszínét, térkép segítségével meg is található az

Keresés

Nyugati Pályaudvar
1062, Budapest Nyugati tér 3.0 km
2015.05.21. 13:00 - 18:00
2015.06.18. 13:00 - 18:30

Corvin Plaza
1082, Budapest Futó utca 37 0.1 km
2015.05.21. 15:00 - 19:00
2015.06.26. 14:30 - 18:30

Forrás: <https://play.google.com/store/apps/details?id=com.epam.blooddonation&hl=en>

piával. Egy korábbi vizsgálatban² felmérték az egészségügyi szakemberek egy csoportjának véradással kapcsolatos attitűdjét és szokásait. A keresztmetszeti, kvantitatív felméréshez, amelyre 2012-ben került sor, négy különböző szakmacsoportot (felnőttápolás és -gondozás, sürgősségi ellátás, műtéti ellátás és szülészeti ellátás) választottak ki. Az adatgyűjtés a Magyar Egészségügyi Szakdolgozói Kamara (MESZK) honlapján elhelyezett, web alapú, anonim, önkitöltős kérdőív alkalmazásával, ún. kényelmi mintavételi technikával történt. A kapott eredmények arra utaltak, hogy a vizsgálatban részt vevő egészségügyi szakdolgozóink véradási aktivitása mind a négy szakmacsoportban példaértékű, azaz magasabb, mint az országos átlag. A vizsgált populáció átlagéletkora 40 év volt. A négy szakmacsoport közül háromban a véradások általános motivációjának megítélése alapján a „mert így helyes” okot találták a véradásra ösztönző legfontosabb tényezőnek.

Véleményem szerint érdemes lenne a betegek körében népszerűsíteni a Véradás alkalmazást, mert biztosan növelhető ezáltal a véradási kedv, különösen a fiatalok körében.

Levelezési cím:
gabor.speer@artmedus.com

Irodalom:

1. Tatikonda VS, El-Ocla H. BLOODR: blood donor and requester mobile application. mHealth 2017;3:40
2. Rajki V, Hirdi HE, Balogh Z, Mészáros J. Hazai egészségügyi szakdolgozók véradással kapcsolatos attitűdje, véradási szokásai az egyes szakmacsoportokban. LAM 2014;24(8-9):439-449